

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVASTIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
ARXITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

SamDAQU rektori

Ch. J. Turkyilmaz

13 "avgust" 2024-yil

**“Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun arxitektura-qurilish
loyihalarini ishlab chiqish” ilmiy-tadqiqot markazi**

NIZOMI

Samarqand 2024 y

**Mirzo Ulug'bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura-qurilish
universiteti qoshidagi "Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun
arxitektura-qurilish loyihalarini ishlab chiqish"
ilmiy-tadqiqot markazi
NIZOMI**

1. Umumiy qoidalar

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 8-noyabrdagi "Arxitektura-qurilish sohasida kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-416-son qarori 2-ilova 24.8 bandiga asosida Mirzo Ulug'bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti qoshidagi ***"Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun arxitektura-qurilish loyihalarini ishlab chiqish"*** ilmiy-tadqiqot markazi (ITM) tashkil etildi.

1.2. ITMni tashkil etish, qayta tashkil etish va yopish belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

1.3. ITM yuridik jihatdan Mirzo Ulug'bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura-qurilish universitetiga bo'ysinadi.

1.4. Universitet qoshidagi ITM o'z faoliyatini Respublika qonunchiligi, yuqori turuvchi tashkilot buyruqlari, rektor buyruqlari va ushbu Nizom asosida yuritadi.

1.5. Umumiy ilmiy-uslubiy rahbarlik universitet kengashi tomonidan amalga oshiriladi.

1.6. ITM faoliyatining asosiy yo'nalishini aniqlashtirish va o'zgartirish universitet rektori taklifiga ko'ra universitet kengashi tomonidan amalga oshiriladi.

1.7. *«Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun arxitektura-qurilish loyihalarini ishlab chiqish»* ITM faoliyatining maqsad va vazifalari:

1.7.1. *«Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun arxitektura-qurilish loyihalarini ishlab chiqish»* ITM faoliyatining asosiy maqsadi - yuqori bosqich talabalari, magistrantlar, doktorantlar, mustaqil tadqiqotchilar va professor o'qituvchilarni jalb qilgan holda, O'zbekiston Badiiy Akademiyasi, Fanlar Akademiyasi, dizaynerlik byurolari, texnoparklar, manfaatdor davlat va xususiy tashkilotlari bilan birgalikda O'zbekistonda yagona "Ilmiy-tadqiqot markazi" faoliyatini yo'lga qo'yish. Ilmiy-tadqiqot markazida o'quvdan tashqari dastur doirasida innovatsion mahsulotlarning prototipini ishlab chiqish, arxitektura-qurilish, interyer va landshaft dizayni sohasidagi muammolarni aniqlash va fikrlash usullaridan foydalangan holda yechim topish, bino va inshootlarni, interyer, landshaft, grafik va sanoat dizayn mahsulotlarini badiiy loyihalash hamda amaliyotga tadbiiq etishdan iborat. Shuningdek, targ'ibot va tashviqot ishlari – reklama, poligrafiya, portfolio, web-dizayn, maketlash kabi yo'nalishlarda kompleks badiiy-amaliy loyihalarni olib borish hisoblanadi .

1.7.2. *«Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun arxitektura-qurilish loyihalarini ishlab chiqish»* ITM faoliyatining asosiy vazifalari:

- Imkoniyati cheklangan shaxslar (IChSh) uchun bino va inshootlar, interyer, landshaft dizayni obyektlarini loyihalashning bazaviy hamda badiiy asoslarini ishlab chiqish va amalga oshirish;

-IChSh uchun qurilish, restavratsiya - rekonstruksiya va qayta tiklash loyihalarini maketlarini tayyorlash va tag‘dimot qilish;

-IChSh uchun qurilish, restavratsiya - rekonstruksiya va qayta tiklash loyihalarini maketlarini tayyorlash va tag‘dimot qilish buyicha maxsus kurslar tashkil kilib talabalarni bilim kunikmalarini rshirish;

-IChSh uchun yo‘llar va shosselar qurilish loyihalarini ishlab chiqish;

-IChSh uchun temir yo‘llar va metro liniyalari qurilish loyihalarini ishlab chiqish;

-IChSh uchun ko‘priklar va tunnellar qurilish loyihalarini ishlab chiqish;

-IChSh uchun binolarni qismlarga ajratish va buzish loyihalarini ishlab chiqish;

-IChSh uchun boshqa toifalarga kiritilmagan boshqa muhandislik inshootlari qurilish loyihalarini ishlab chiqish;

-IChSh uchun loyiha qidiruv va tekshirish ishlarini olib borish;

-IChSh uchun bino va inshootlarni loyihalash;

-IChSh uchun bino va inshootlarning restavratsiya - rekonstruksiya bo‘yicha hamda yaroqli yoki yaroqsizligi to‘g‘risida tegishli xulosalar berish;

-IChSh uchun bino va inshootlar restavratsiya - rekonstruksiya loyihalarining texnik ekspertizasini amalga oshirish;

-IChSh uchun bino va inshootlarni loyihalash, smeta hujjatlarini tayyorlash, arxitektura-loyiha topshiriqlarini (APZ) ishlab chiqish;

- o‘quvdan tashqari dastur doirasida innovatsion mahsulotlarning prototipini ishlab chiqish uchun dizayn, muhandislik va biznes fanlararo yo‘nalishlari bo‘yicha - IChShlar jamoalarini shakllantirish;

-IChSh uchun arxitektura va qurilish sohasidagi muammolarni aniqlash hamda fikrlash usullaridan foydalangan holda yechim topish ;

-IChSh uchun arxitektura va qurilish sohasi bo‘yicha ilmiy, badiiy-amaliy loyihalarni ishlab chiqish hamda amaliyotga tadbiq etish;

-IChSh uchun arxitektura va qurilish sohasi bo‘yicha xorijiy mamlakatlarda chiqarilayotgan matbuot nashrlari bilan muntazam tanishib borish;

-IChSh uchun xorijiy va mustaqil davlatlar hamdo‘stligi mamlakatlarining arxitektura, qurilish va dizayn obyektlarini badiiy loyihalash tajribalarini o‘rganish;

- markaz faoliyati yuzasidan konferensiya-simpoziumlar, ko‘rgazma va seminarlar, mahorat darslarini tashkil etish;

-IChSh uchun arxitektura, qurilish va dizayn obyektlarini loyihalashning asosiy tamoyillarini yoritib berish va ularni amaliyotda qo‘llash bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqish;

-IChSh uchun arxitektura, qurilish va dizayn obyektlarini keng ommaga targ‘ib qilish uchun ular to‘g‘risida risolalar tayyorlash, innovatsion va informatsion dasturlar yaratishda amaliy yordam ko‘rsatish va bundan tashqari sohani rivojlantirish uchun mobil ilova va web sahifa yaratishdan iborat.

1.8. Universitet qoshidagi ITMda bajarilagan loyihalarning badiiy-texnik darajasi va zamonaviyligi, loyiha natijalarini xalq xo'jaligiga va o'quv jarayoniga samarali tadbiiq qilishdan iborat.

1.9. Universitet qoshidagi ITM ilmiy, badiiy loyihalash faoliyatini baholash belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

1.10. Universitet qoshidagi ITM Nizomi universitet rektori tomonidan tasdiqlanadi.

2. Universitet qoshidagi ilmiy-tadqiqot markazining ilmiy, badiiy, amaliy-tashkiliy va xo'jalik faoliyati.

2.1. ITM asosiy yo'nalishi bo'yicha ishlab-chiqarish tashkilotlari, boshqa oliy o'quv yurtlari, loyiha va qurilish sohasi korxonalarini bilan hamkorlikda loyiha ishlarini bajaradi.

2.2. ITM belgilangan tartibda universitet bo'limlari orqali xorijiy oliy o'quv yurtlari, texno-parklari va dizayn byurolari bilan badiiy-amaliy hamkorlikni amalga oshiradi.

2.3. O'z faoliyatini mavjud muammolar bo'yicha Universitet Kengashi tavsiyasi asosida zamonaviy fan yutuqlaridan foydalanib tashkil etadi.

2.4. ITM tomonidan olib boriladigan ilmiy, badiiy loyihalar, tajribaviy, konstruktorlik va texnologik ishlanmalarni bajarish rektor tomonidan tasdiqlanadigan qisqa (1-3 yil) va uzoq muddatga (10 yildan ortiq) mo'ljallangan ish rejasi asosida amalga oshiriladi.

2.5. ITM yo'nalishi bo'yicha fakultetlar rahbariyati bilan o'quv ishlari rejasini ishlab chiqishda ham ishtirok etadi.

2.6. ITM o'z faoliyatiga Universitet professor-o'qituvchilari, doktorantlari va talabalarini jalb qiladi. Universitet professor-o'qituvchilari tomonidan ITM da bajariladigan amaliy loyihalar ularning shaxsiy ish rejalariga kiritiladi.

2.7. Universitet professor-o'qituvchilari ITM da xo'jalik shartnomalari bo'yicha bajariladigan ishlarga jalb qilinadi.

2.8. Doktorantlar, magistrlar va talabalarga ilmiy tadqiqot ishlarini, shu jumladan kurs va diplom loyihalarini bajarish uchun ITM o'z laboratoriya bazasidan foydalanishga ruxsat beradi. ITM xodimlari talabalar, doktorantlarning ITM yo'nalishi bo'yicha ishlariga ilmiy rahbarlik qiladilar.

2.9. ITM bajariladigan ilmiy tadqiqot va badiiy loyihalash ishlarini belgilangan tartibda ro'yxatga oladi, ilmiy-texnik axborot va hisobotlarni tayyorlaydi va rahbariyatga taqdim etadi.

2.10. ITM o'zining moliyaviy faoliyatini universitet buxgalteriyasi orqali amalga oshiradi.

2.11. ITM belgilangan tartibda xodimlarini attestasiyadan o'tkazadi va bo'sh lavozimlarga tanlov e'lon qiladi.

2.12. ITM xodimlari uchun qulay ish sharoitini yaratadi, mehnat qonunchiligiga, mehnat muhofazasi me'yorlariga rioya qiladi, texnika xavfsizligini ta'minlaydi.

2.13. ITM rejaviy tadqiqotlar va ishlarni bajarishda atrof muhit muhofazasi bo'yicha tadbirlarni amalga oshiradi.

3. Ilmiy-tadqiqot markaz huquqi.

3.1. Universitet qoshidagi ITMning huquqi qonunchilik doirasida direktor tomonidan amalga oshiriladi.

3.2. Rejalashtirish sohasidagi huquqi.

3.2.1. Universitet qoshidagi ITM o'zining asosiy faoliyati yo'nalishi doirasida ilmiy tadqiqot, badiiy-ijodiy ishlar, kadrlar tayyorlash va o'quv ishlari bo'yicha rejalarini ishlab chiqadi. Rejalarni ishlab chiqarishda ITM asosiy faoliyati yo'nalishi doirasida o'tkaziladigan loyihalar, badiiy asarlarning yuqori saviyadaligi ta'minlanishi shart.

3.2.2. Universitet ITM ning yillik va perspektiv rejalarini ko'rib chiqadi va tasdiqlaydi, moddiy-texnik va moliyaviy resurslar bilan ta'minlaydi.

3.2.3. ITM xo'jalik shartnomalari asosida muhandislik, biznes, badiiy loyihalash, tajriba-konstruktorlik va texnologik ishlarni bajarish huquqiga ega.

3.3. Moliya sohasidagi mustaqillik.

3.3.1. Jami xarajat qilinadigan mablag' doirasida, ish haqidan tashqari, moddalar bo'yicha xarajatlar miqdorini aniqlaydi.

3.3.2. ITM quyidagi huquqlarga ega:

3.3.2.1. Ishlash qobiliyatini tiklash imkoni bo'lmagan yoki ta'mirlanishi iqtisodiy jihatdan maqsadga muvofiq bo'lmagan ishlatishga yaroqsiz va ma'naviy eskirgan jihozlarni belgilangan tartibda balansidan chiqarish.

3.4. Moddiy texnik ta'minot sohasidagi huquqi:

3.4.1. Amaliy, tajribaviy va xo'jalik faoliyatini yurgizish uchun uskunalar, xom-ashyo va boshqa moddiy boyliklarni shartnoma asosida sotib oladi.

3.4.2. Mavjud mablag'lari hisobidan shartnoma asosida kerakli jihozlar, ish qurollari va boshqa materiallarni sotib oladi.

3.5. Mehnat va ish haqi sohasidagi huquqi.

3.5.1. ITM ga quyidagi huquqlar beriladi:

3.5.1.1. ITM shtatlari ro'yxatini tuzish, o'zgartirish va tasdiqlash.

3.5.1.2. Amaldagi qonunchilik asosida ish haqi fondi doirasida xodimlarning lavozimlari bo'yicha oylik maosh tayinlash.

3.5.1.3. Amaldagi qonunchilik asosida xodimlarni rag'batlantirish va moddiy yordam ko'rsatish.

3.6. ITM xodimlarini ularning roziligi va direktorning ruxsati bilan o'rindosh sifatida o'quv ishlariga jalb qilish.

4. Ilmiy-tadqiqot markaz tarkibi.

4.1. Yuklatilgan amaliy-loyihaviy masalalarni yechish uchun ITM tarkibiy bo'limlarga ega.

4.2. Tasdiqlangan amaliy, tajriba-konstruktorlik va texnologik ishlar bo'yicha bosh yo'nalishga muvofiq ITM tarkibi rektor bilan kelishilgan holda direktor tomonidan ishlab chiqiladi, tasdiqlanadi va o'zgartiriladi.

4.3. ITMning asosiy tarkibiy bo'linmalari badiiy loyihalash bo'limi va ustaxona. Alohida badiiy-amaliy masalalarni yechish maqsadida ITM da ijodiy natijalarini amaliyotga joriy qilish guruhi tuzilishi mumkin.

5. Ilmiy-tadqiqot markaz boshqaruvi.

5.1. Universitet qoshida tashkil etilgan ITM boshqaruvi rektor tomonidan tayinlangan direktor tomonidan amalga oshiriladi.

5.2. Direktor ITMni yakka tartibda boshqaradi va uning faoliyati uchun rektor oldida javob beradi.

Universitet qoshida tashkil etilgan ITM direktori quyidagi vakolatga ega:

5.2.1. ITM ishiga rahbarlik qiladi va uning faoliyatida qonunchilik va davlat intizomini ta'minlaydi.

5.2.2. Universitet Kengashi tavsiyasi va universitet rektori topshirig'i bo'yicha badiiy-amaliy loyihalar (joriy, va perspektiv) rejalarini, kadrlar tayyorlash rejasini, moliyalash va material-texnik ta'minlash rejalarini tuzish va tasdiqlash uchun belgilangan tartibda rektorga tavsiya etish.

5.2.3. ITMda bajariladigan loyiha ishlarini nazorat qiladi, xodimlarning hisobotini tinglaydi.

5.2.4. Belgilangan tartibda Universitet professor-o'qituvchilarini, doktorantlarni, talabalarni ITMda bajariladigan amaliy-loyihaviy ishlarga jalb qiladi va ularning malakasini oshirishga sharoit yaratadi.

5.2.5. Belgilangan tartibda ITMda bajarilgan loyihalash ishlari amaliyotga joriy qilinganligi haqida hisobot beradi.

5.3. Universitet qoshida tashkil etilgan ITM direktori quyidagi huquqlarga ega:

5.3.1. Amaldagi qonunchilik asosida ITMga ishga qabul qilish bo'yicha rektor nomiga tavsiya beradi.

5.3.2. ITMda ishlayotgan xodimlar bo'yicha attestasiya komissiyasining qarorini tasdiqlaydi.

5.3.3. Amaldagi qonunchilik bo'yicha ITMda ishlayotgan xodimlarni yuqori sifatli ilmiy, ijodiy ishlari, ishlarning namunali ijrosi uchun rag'batlantirish bo'yicha rektor nomiga tavsiya beradi.

5.3.4. Belgilangan tartibda ITM xodimlarini ma'muriy jihatdan jazolaydi.

5.3.5. ITMda bajarilgan loyiha ishlari natijalarini chop etish uchun tasdiqlaydi.

5.3.6. Amaldagi qonunchilik bo'yicha ITMning pul va moddiy vositalarini boshqaradi.

5.3.7. ITMning asosiy bo'lgan amaliy, tajriba-konstruktorlik va texnologik ishlariga mos bo'lgan izlanishlarni bajarashga shartnomalar tuzadi.

5.4. ITM direktori quyidagi Nizomga muvofiq unda keltirilgan huquqlardan ishonch varaqsiz foydalanadi.

5.5 ITM kengashi tarkibini ITMni tuzgan professor-o'qituvchilar, chetdan taklif etiladigan yetakchi olimlar va boshqalar tashkil etadi.

5.6. ITM kengashi majlislari direktor tomonidan tuziladigan muddatlarda o'tkaziladi.

5.7. Universitet qoshida tashkil etiladigan ITM kengashi:

5.7.1. ITM faoliyatining asosiy yo'nalishlarini muhokama qiladi.

5.7.2. Ilmiy, badiiy-amaliy ishlar rejalarini, kadrlar tayyorlash rejasini, ijodiy ishlar ko'rgazmalarini o'tkazish rejalarini muhokama qiladi.

5.7.3. Ilmiy, badiiy-amaliy ishlar natijalari bo'yicha hisobotlarni tinglaydi.

5.7.4. Muhim hisoblangan ilmiy tadqiqot, badiiy-amaliy muammolar, ijodiy ishlarni muhokama qiladi va ITMda bajarilgan muhim ishlar natijalarini baholaydi.

5.7.5. ITM da bajarilgan ilmiy tadqiqot, badiiy-amaliy ishlarni va xodimlarning rejalashtirilgan ishlarini tasdiqlash uchun tavsiya beradi.

5.7.6. Boshqa ishlab-chiqarish tashkilotlari bilan birga ilmiy tadqiqot, badiiy-amaliy ishlarni muvofiqlashtirish va ijodiy hamkorlik masalalarini muhokama qiladi.

5.7.7. Samarali xalqaro badiiy-amaliy hamkorlik masalalarini muhokama qiladi.

5.7.8. Kadrlarning malakasini oshirish bilan bog'liq masalalarni muhokama qiladi. Muntazam ravishda kadrlarni tayyorlash holatini nazorat qiladi.

5.7.9. Yuqori saviyadagi ilmiy tadqiqot, badiiy-amaliy ishlar mualliflarini mukofotlash uchun tavsiya beradi.

5.7.10. ITM faoliyati profili bo'yicha o'quv rejasi va o'quv dasturlarini ko'rib chiqadi va ularning bajarilishini muhokama qiladi.

5.7.11. ITM faoliyatini Universitet Ilmiy kengashi tomonidan tuzilgan komissiya tekshiradi va hisob beradi.

6. Ilmiy-tadqiqot markazning mulki va mablag'i:

6.1. ITMga birlashtirilgan bino, inshootlar, jihozlar va boshqa uskunalar uning asosiy vositalar fondini tashkil qiladi.

6.2. ITMning vositalari quyidagilardan tashkil topadi:

6.2.1. Davlat byudjetidan ajratiladigan mablag'dan.

6.2.2. Xo'jalik shartnomalari asosida bajariladigan ilmiy tadqiqot, badiiy-amaliy loyihalardan tushgan mablag'lardan.

6.3. Xo'jalik shartnomalari asosida bajarilgan yuqori saviyadagi ilmiy tadqiqot, badiiy-amaliy ishlanmalarni rag'batlantirish uchun ITMda fond tashkil etiladi.

6.4. loyihalash uchun zarur bo'lgan orgtexnika jihozlari, ish qurollari va materiallari sotib olish uchun va boshqa ehtiyojlar uchun rivojlanish fondini tashkil etadi. Rivojlanish fondi mablag'larining foydalanilmagan qismi kelgusi yilga o'tkaziladi.

6.5. ITMning pul mablag'lari universitetning byudjet va byudjetdan tashqari hisobida Respublika banklarida saqlanadi.

6.6. ITMning Nizomiga universitet kengashi qaroriga hamda universitet rektori tavsiyasiga ko'ra o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilish mumkin.